

AVTALSTOLKNING

JOEL SAMUELSSON

IGNOBEL 2022

Poor writing, not specialized concepts, drives processing of legal language

Eric Martínez^{a,*}, Francis Mollica^b, Edward Gibson^a

^a *Brain and Cognitive Sciences, Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, MA 02139*

^b *Institute for Language, Cognition and Computation, School of Informatics, University of Edinburgh, UK*

ABSTRACT

Despite their ever-increasing presence in everyday life, contracts remain notoriously inaccessible to laypeople. We revealed that contracts contain startlingly high proportions of certain difficult-to-process features—including long-distance syntactic dependencies, passive voice structures, and non-standard capitalization—relative to English. Two experiments ($N=184$) further revealed that excerpts containing these features were recalled less well than those without these features, even for experienced readers, and that center-embedded clauses inhibited recall more-so than

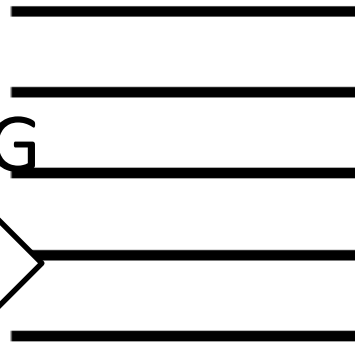
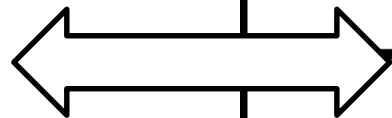
AVTAL

Neilson

REGEL OCH FALL – SOM VANLIGT

TOLKNING

Neilson

TOLKNINGSFRÅGAN: FALLSPECIFIK

HUR SKA FALLET AVGÖRAS PÅ DE
VILLKOR SOM PARTERNA ENATS OM?

HD I NJA 2006 s. 53:

FALL

+

REGEL

=

FRÅGAN

stycke 1: "När Ö.W. gjorde en tillbyggnad av ett uterum på sin villafastighet [så skadades han]."

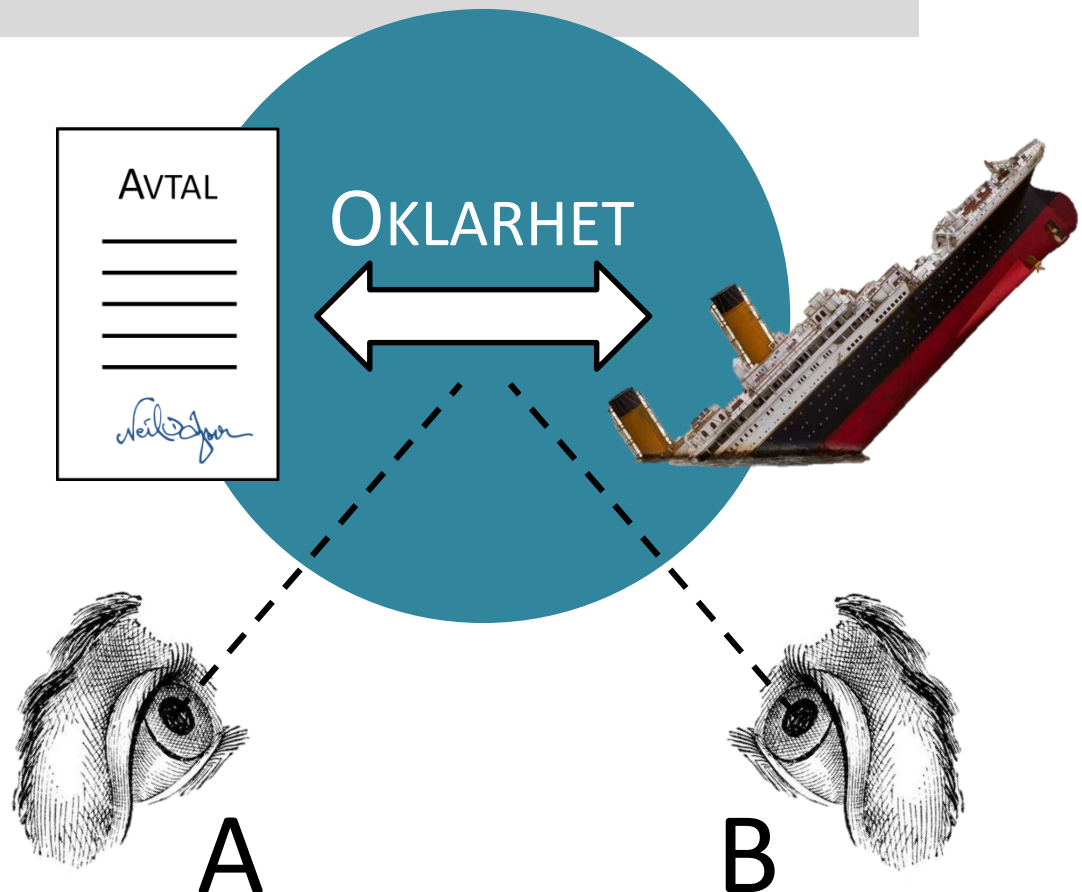
stycke 2: "Ö.W. omfattades vid tillfället av en kollektiv olycksfallsförsäkring hos Trygg-Hansa. Enligt villkoret A1.1 Olycksfallsskada i försäkringen avses med olycksfallsskada kroppsskada som drabbat den försäkrade ofrivilligt genom plötslig yttre händelse (olycksfall)."

stycke 3: "Frågan i målet är om skadan drabbat Ö.W. ofrivilligt genom plötslig yttre händelse."

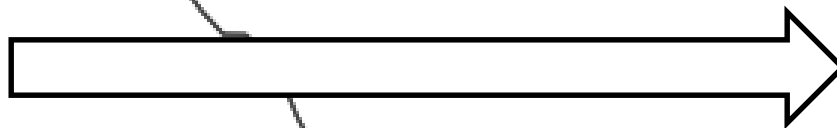
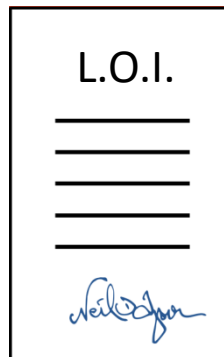
NÄR UPPSTÅR EN TOLKNINGSTVIST?

BÅDA PARTER ÄR
TILLRÄCKLIGT
ÖVERTYGGADE OM
ATT AVTALET SKA
LÄSAS TILL DERAS
FÖRDEL I DEN
UPPKOMNA
SITUATIONEN

MB

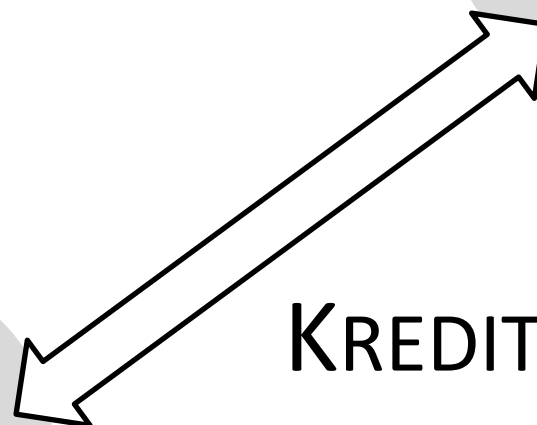

3M

X-LAND

DB

Y-LAND

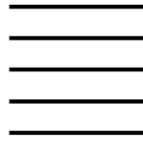

KREDITAVTAL?
50 MKR

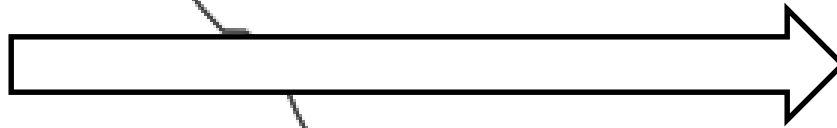

MB

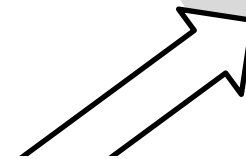
L.O.I.

Neil Kaplan

3M

"VI BEKRÄFTAR HÄRMED VÅR AVSIKT ATT FÖRBLI
MAJORITETSÄGARE AV DB UNDER KREDITENS LÖPTID.

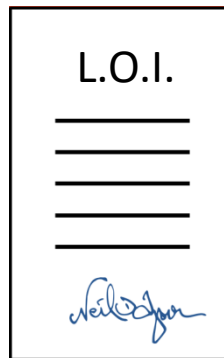
VI UTTALAR VIDARE ATT DET ÄR VÅR LÅNGSIKTIGA POLICY ATT
DB SKALL DRIVAS PÅ SÅDANT SÄTT ATT DET KAN FULLFÖLJA
SINA ÅTAGANDEN MOT ER."

AL?

R

MB

3M

X-LAND

DB

Y-LAND

NJA 1995 s. 586

”[F]RÅGAN I VAD MÅN EN AVSIKTSFÖRKLARING AV DETTA
SLAG SKALL ANSES INNEFATTA EN FÖR FRAMTIDEN BINDANDE
UTFÄSTELSE SKALL LÖSAS ENLIGT VANLIGA PRINCIPER FÖR
AVTALSTOLKNING, VARVID INTE BARA OLIKA NYANSER I
FÖRKLARINGENS LYDELSE UTAN ÄVEN OMSTÄNDIGHETERNA
VID DESS TILLKOMST OCH VAD SOM KAN UTRÖNAS OM
PARTERNAS AVSIKTER KAN FÅ BETYDELSE.”

VAR BÖRJAR VI?

”[F]RÅGAN I VAD MÅN EN AVSIKTSFÖRKLARING AV DETTA SLAG SKALL ANSES INNEFATTA EN FÖR FRAMTIDEN BINDANDE UTFÄSTELSE SKALL LÖSAS ENLIGT VANLIGA PRINCIPER FÖR AVTALSTOLKNING, VARVID INTE BARA OLIKA NYANSER I FÖRKLARINGENS LYDELSE UTAN ÄVEN OMSTÄNDIGHETERNA VID DESS TILLKOMST OCH VAD SOM KAN UTRÖNAS OM PARTERNAS AVSIKTER KAN FÅ BETYDELSE.”

VAR BÖRJAR VI?

FOKUSERA PÅ DEN PUNKT I TEXTEN
SOM FRÅGAN GÄLLER

”VI BEKRÄFTAR HÄRMED VÅR AVSIKT ATT FÖRBLI
MAJORITETSÄGARE AV DB UNDER KREDITENS LÖPTID.

VI UTTALAR VIDARE ATT DET ÄR VÅR LÅNGSIKTIGA POLICY ATT
DB SKALL DRIVAS PÅ SÅDANT SÄTT ATT DET KAN FULLFÖLJA
SINA ÅTAGANDEN MOT ER.”

VAR BÖRJAR VI?

FOKUSERA PÅ DEN PUNKT I TEXTEN
SOM FRÅGAN GÄLLER

"VI BEKRÄFTAR HÄRME... AR AVSIKT ATT FÖR...
MAJORITETSÄGARE AV... JNDER KREDITENS L...

VI UTTALAR VIDARE AT... T ÄR VÅR LÅNGSIKTIC... LICY ATT
DB SKALL DRIVAS PÅ SÅ... LFÖLJA
SINA ÅTAGANDEN MOT ER.

KONKRETISERA FRÅGAN

FORMULERA DEN I AVTALETS TERMER,
OM MÖJLIGT

OM MB AGERAR I STRID MED SIN
BEKRÄFTADE AVSIKT ATT FÖRBLI
MAJORITETSÄGARE OCH SIN UTTALADE
LÅNGSIKTIGA POLICY ATT DRIVA DB SÅ
ATT DET KAN FULLGÖRA SINA
ÅTAGANDEN, SÅ ...
VADÅ?

NJA 1995 s. 586

TEXT OCH KONTEXT

”[F]RÅGAN I VAD MÅN EN AVSIKTSFÖRKLARING AV DETTA SLAG SKALL ANSES INNEFATTA EN FÖR FRAMTIDEN BINDANDE UTFÄSTELSE SKALL LÖSAS ENLIGT VANLIGA PRINCIPER FÖR AVTALSTOLKNING, VARVID INTE BARA OLIKA NYANSER I FÖRKLARINGENS LYDELSE UTAN ÄVEN OMSTÄNDIGHETERNA VID DESS TILLKOMST OCH VAD SOM KAN UTRÖNAS OM PARTERNAS AVSIKTER KAN FÅ BETYDELSE.”

TEXT OCH KONTEXT

VAD FÅR BEAKTAS?

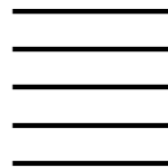

ABSOLUTELY
ANYTHING!

LORD
HOFFMAN

OMSTÄNDIGHETER

AVTAL

Handwritten signature

Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law

Draft Common Frame of Reference (DCFR)

ANYTHING?

II. – 8:102: Relevant matters

- (1) In interpreting the contract, regard may be had, in particular, to:
- (a) the circumstances in which it was concluded, including the preliminary negotiations;
 - (b) the conduct of the parties, even subsequent to the conclusion of the contract;
 - (c) the interpretation which has already been given by the parties to terms or expressions which are the same as, or similar to, those used and the practices they have established between themselves;
 - (d) the meaning commonly given to such terms or expressions in the branch of activity concerned and the interpretation such terms or expressions may already have received;
 - (e) the nature and purpose of the contract;
 - (f) usages; and
 - (g) good faith and fair dealing.

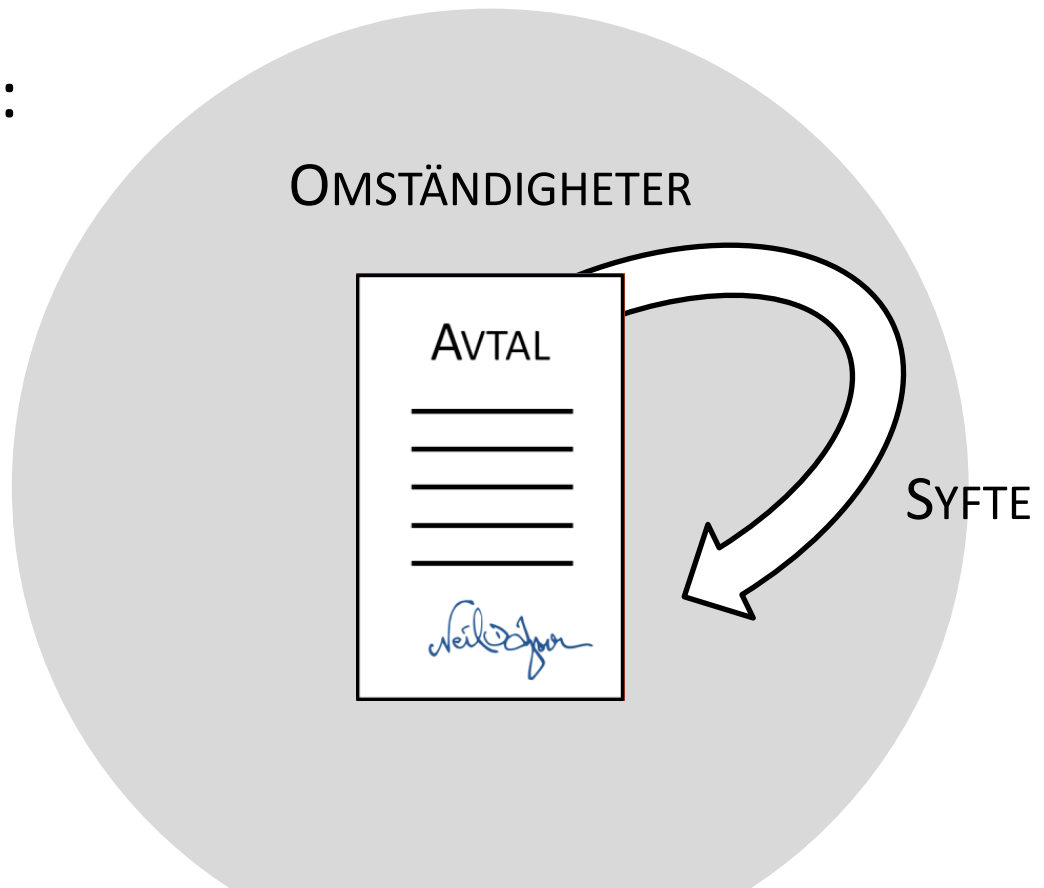
ANYTHING!

TEXT OCH KONTEXT

DEN ÄLDSTA KONFLIKTEN:
SYFTE CONTRA LYDELSE.

TEXT OCH KONTEXT

DEN ÄLDSTA KONF
SYFTE CONTRA L

VISA
BARNEN
ETT SPEL!

OMSTÄNDIGHETER

AVTAL

Neil Spä

SYFTE

SÄTT ORD PÅ PARTERNAS LÄSARTER

OM DB INTE
KUNDE
BETALA
TILLBAKA
SKULLE NI SE
TILL ATT DE
KUNDE DET.

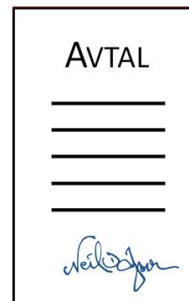
STÅR
INGENTING OM
DET I L.O.I.
SÄRSKILT HAR
VI INTE LOVAT
ATT STÖDJA
DB I
HÄNDELSE AV
KRIG.

ETT VAL MELLAN LÄSNINGAR

VILKEN TOLKNING HAR MEST FOG FÖR
SIG?

KAN FORMULERAS
SOM EN FRÅGA OM
KLARGÖRANDEPLIKT

NJA 2020 s. 681

NORMEN: FOG

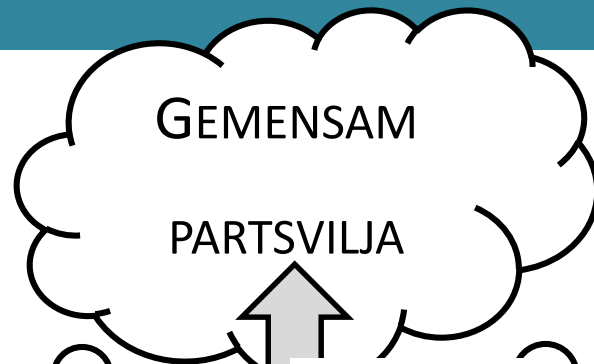
[DEN FRÅGAN FÅR] AVGÖRAS GENOM SEDVANLIG AVTALSTOLKNING. UTGÅNGSPUNKTEN BÖR DÄRVID VARA HUR EN FÖRNUFTIG PERSON I SAMMA SITUATION SOM PARTERNA HADE UPPFATTAT ÄNDAMÅLET MED [ÖVERENSKOMMELSEN] HÄNSYN FÅR HÄR TAS TILL ALLA TOLKNINGSDATA AV BETYDELSE [...]

UTGÅNGSPUNKTEN: DEN GEMENSAMMA PARTSVILJAN

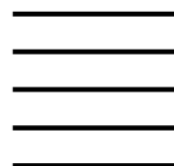
HD i NJA 2016 s. 689

"AVTALSTOLKNING SYFTAR I FÖRSTA
HAND TILL ATT FÖRSÖKA UTRÖNA
VAD PARTERNA GEMENSAMT HAR
AVSETT MED AVTALET."

TOLKNING

AVTAL

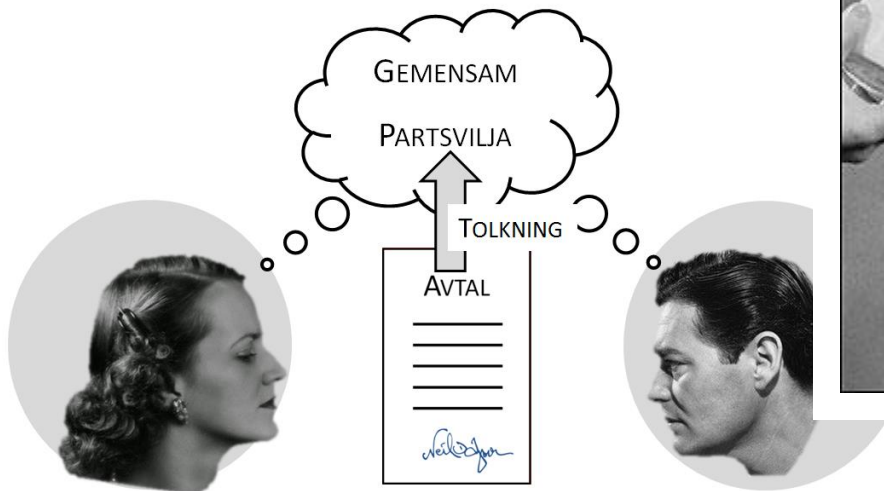

Handwritten signature in blue ink.

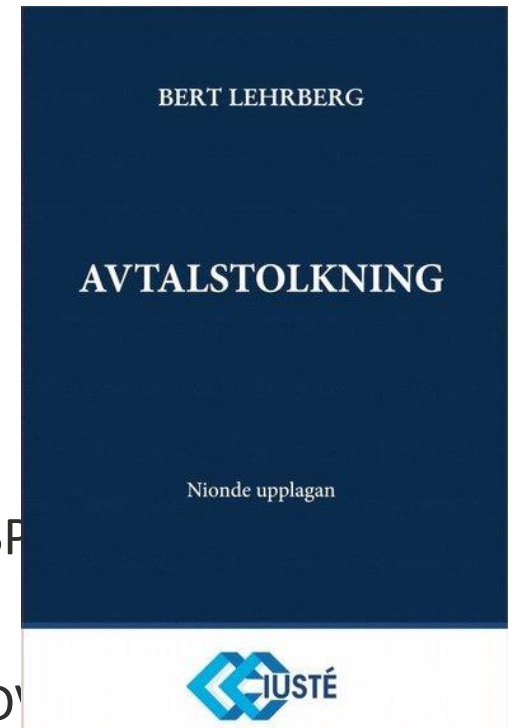
EN NORMATIV BEDÖMNING

TEKNIKER

- a) ALLMÄNT SPRÅKBRUK CONTRA SPECIFICITÄTSPRÅKBRUK
- b) SNÄV KONTEXT FÖRST, SEN GRADUATION
- c) LÄS I LJUSET AV BAKGRUNDSRÄTTEN
- d) BEAKTA TOLKNINGSALTERNATIVENS KONSEKVENSER
- e) SE TILL TIDIGARE AVTAL, PARTS- OCH HANDELSBRUK
- f) BEAKTA RUBRIKERNA, MEN VAR FÖRSIKTIG!
- g) ...

TOLKNINGSREGLER

STÖTTOR, TRADERADE MAXIMER...

1. SUBJEKTIV TOLKNING

A. REGELN OM DEN GEMENSAMMA
PARTSVILJANS FÖRETRÄDE

B. DOLUSREGELN

2. OBJEKTIV TOLKNING

TYDNING, I KONTEXTEN

3. HJÄLPREGLER

OKLARHETSREGELN

TOLKNINGSREGLER

STÖTTOR, TRADERADE MAXIMER...

**1. SUBJEKTIV
TOLKNING**

A. REGELN OM DEN GEMENSAMMA
PARTS FÖRETRÄDE

B. ...ELN

**2. OBJEKTIV
TOLKNING**

VTEN

3. HJÄLPREGLER

OKLARHETSREGELN

TOLKNINGSREGLER

STÖTTOR, TRADERADE MAXIMER,
TUMREGLER...

RULES OF CONSTRUCTION ARE
NOT RULES OF LAW; THEY
ARE MERELY GUIDELINES TO
THE PRESUMED INTENTION
OF THE PARTIES IN THE
LIGHT OF THE EVENTS WHICH
HAVE OCCURRED.

LORD KERR

GUBBPARAD!

AVTALSTOLKNINGEN KAN INTE FÅNGAS ENS I NÅGRA ALLMÄNT FORMULERADE SYNPUNKTER.

TOLKNINGSREGLER SAKNAR EGENTLIGEN PRAKTISKT VÄRDE. DE SÄGER BARA VAD DOMARENS SUNDA FÖRNUFT SKULLE HA SAGT HONOM HUR SOM HELST.

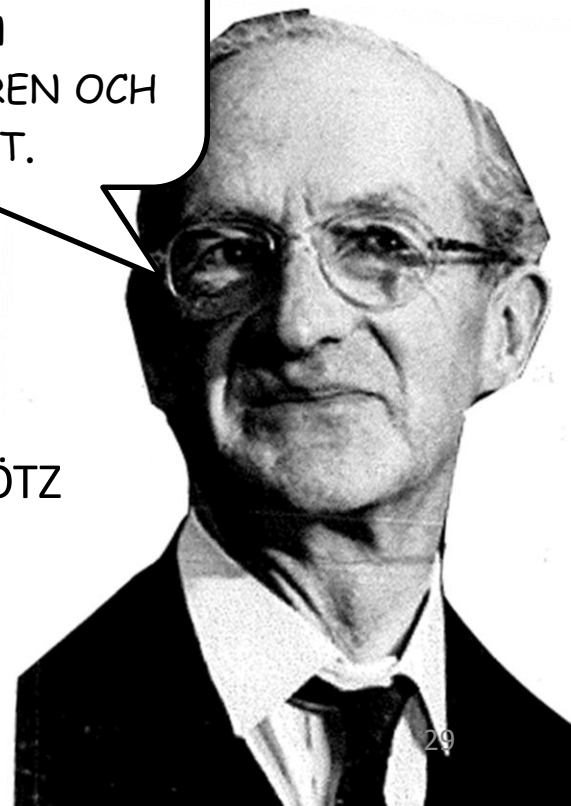
AVTALSTOLKNING ÄR ETT ICKE-ÄMNE. DET HANDLAR OM LIVET OCH DEN MÄNSKLIGA NATUREN OCH KAN INTE LÄRAS UT.

LORD
WILBERFORCE

HEIN KÖTZ

JAN HELLNER

LISA MATTEA ELVEVOLD

OM AVTALETOLKNINGENS V

Teoretiske refleksjoner rundt et praktisk fenomen

I MØTE MED ET EKE
TOLKNINGSPROBLEM, MÅ
MAN FOKUSERE PÅ DET
SOM SKAL TOLKES; FOR EN
TOLKNING SOM IKKE ER
KONKRET, ER SLETT INGEN
TOLKNING

LISA MATTEA
ELVEVOLD

HD i "EPIDEMIAVBROTTSFÖRSÄKRINGEN"

DEN 11 JULI 2023

9. Vid tolkningen av ett försäkringsvillkor av standardkaraktär ska hänsyn tas till ett antal faktorer. Det centrala är ofta det omtvistade villkorets ordalydelse. När ordalydelsen ger utrymme för olika tolkningar kan ledning sökas i systematiken och de övriga försäkringsvillkoren. Också andra faktorer kan ha betydelse, exempelvis villkorets syfte, i den mån ett sådant går att utröna, och vad som sakligt sett är en förnuftig och rimlig reglering. Vilken eller vilka tolkningsfaktorer som ska vara utslagsgivande får avgöras utifrån en helhetsbedömning i det enskilda fallet. (Se "Vitesundantaget i ansvarsförsäkringen" NJA 2018 s. 834 p. 10 och 11.)

TOLKNINGSREGLER

STÖTTOR, TRADERADE MAXIMER,
TUMREGLER...

HD i NJA 2018 s. 834

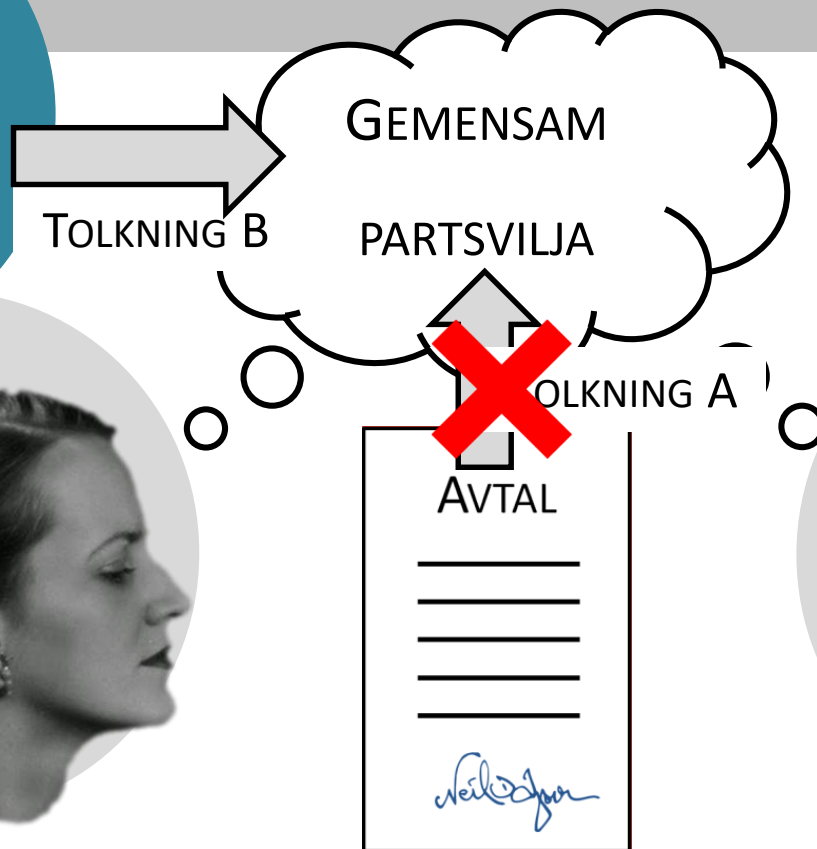
”FLERA OLIKA FAKTORER SKA SÅLEDES BEAKTAS VID TOLKNINGEN AV ETT FÖRSÄKRINGSVILLKOR. VILKEN ELLER VILKA TOLKNINGSFAKTORER SOM SKA VARA UTSLAGSGIVANDE KAN INTE ANGES GENERELLT, UTAN FÅR AVGÖRAS UTIFRÅN EN HELHETSBEDÖMNING I DET ENSKILDA FALLET.”

GEMENSAMMA PARTSVILJANS FÖRETRÄDE

FALSA DEMONSTRATIO NON NOCET

ANDRA
TOLKNINGS-
DATA

HÅKÄRING

GEMENSAMMA PARTSVILJANS FÖRETRÄDE

RGZ 99, 147 (1920)

HAJ

VALKÖTT

ANDRA
TOLKNINGS-
DATA

AVTAL

214 FAT

HAAKJÖRINGSKÖD

4,30 MARK/KG

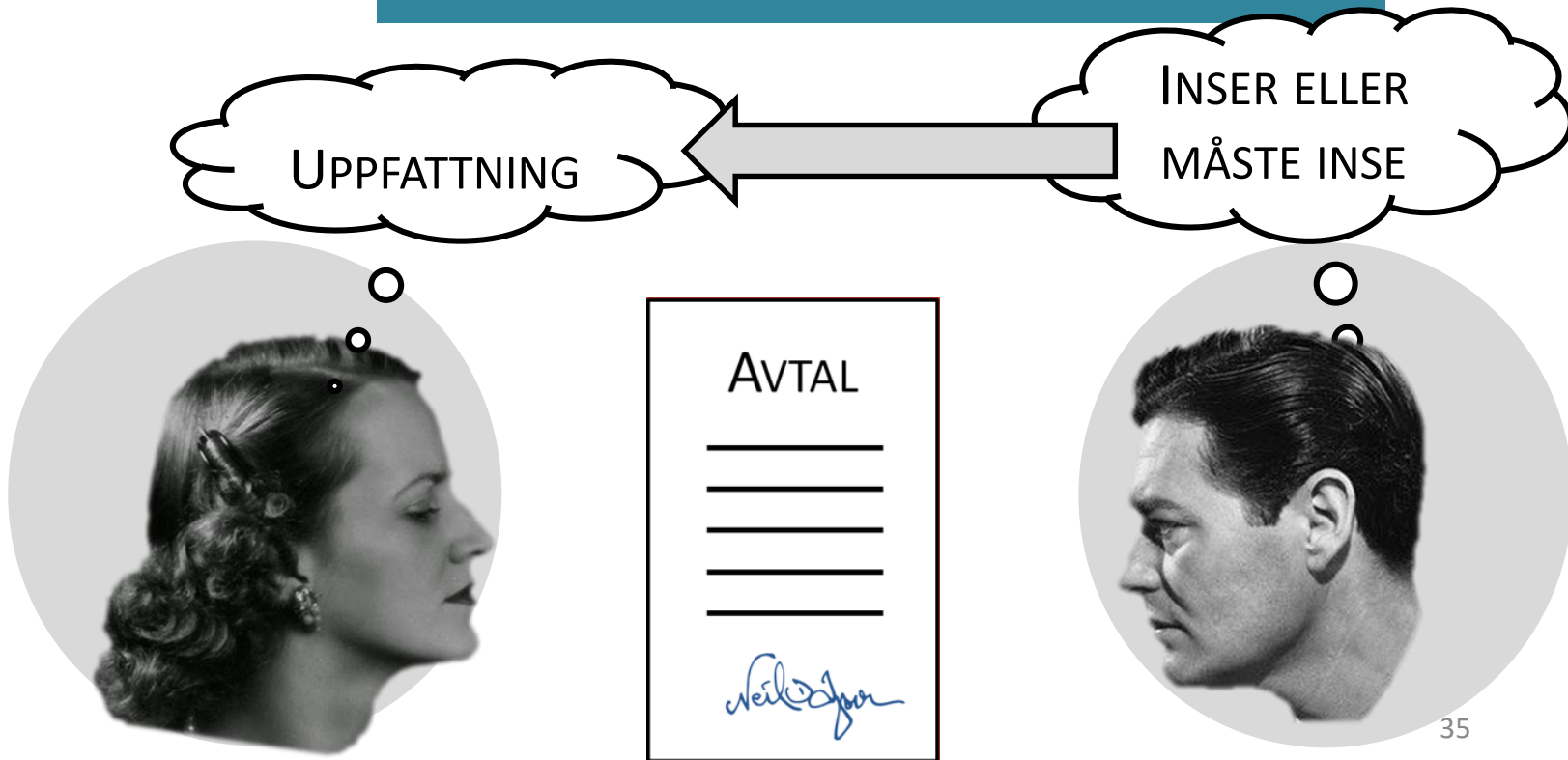
Neilson

DOLUSREGELN

ENA PARTEN VET VAD ANDRA PARTEN
TROR ATT AVTALET BETYDER

DOLUSREGELN

ENA PARTEN VET VAD ANDRA PARTEN
TROR ATT AVTALET BETYDER

VALKÖTT

INSER ELLER
MÅSTE INSE

AVTAL

214 FAT
HAAKJÖRINGSKÖD
4,30 MARK/KG

Heikkinen

OKLARHETSREGELN

SISTA UTVÄGEN!

NJA 1981 s. 323

NJA 1950 s. 86

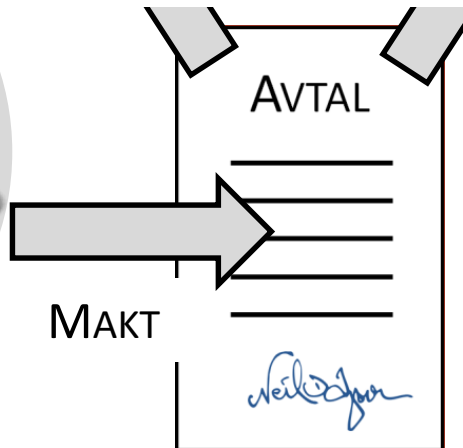
INNEHÅLL TILL
FÖRMÅN FÖR
A

INNEHÅLL TILL
FÖRMÅN FÖR B

TOLKNING 1

TOLKNING 2

A

B

TVÅ RÅD

1. FÖRSÖK ATT KOMMA SÅ NÄRA SOM MÖJLIGT!
2. KNYT IHOP ARGUMENTATIONEN!
UPPGIFTEN ÄR RETORISK!

HÄ BA
Å ÅK!

